

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

Model of student leadership skills development in the 21st Century

Roi - Et Municipality Schools.

บุษบา ศรีมี¹, กฤษณก ดวงชาตม² และอุรสา พรหมทา³

Bussaba Seeme¹, Kritkanok Dongchatom², and U-rasa Promta³

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{2,3}อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹Doctoral Student of Education Program in Educational Administration Rajabhat Maha Sarakham University

^{2,3}Lecturer from the Faculty of Education Rajabhat Maha Sarakham University

Corresponding Author Email: bussabaseeme@gmail.com

Received: 12 December 2020

Revised: 25 January 2021

Accepted: 28 January 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและพึงประสงค์ของผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 และ 3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีเครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม และมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 104 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและพึงประสงค์ของผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1.1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 1.2) ด้านการจัดการเรียนรู้การพัฒนภาวะผู้นำ 2) ผลการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มนุษย์สัมพันธ์ 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ผลการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 ด้านองค์ประกอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย 5 ด้านองค์ประกอบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา, ภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21, โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

Abstract

The purposes of this study were 1. To study the current and desirable conditions of student leadership in the 21st century 2. To develop the student leadership development model in the 21st century and 3. To study the results of the experiment using the student leadership development model. In the 21st century, the school was affiliated with Roi Et Municipality. It is a quantitative research. The quantitative research had a research tool, namely a questionnaire, and a sample of 104 people were obtained from Purposive Sampling. Standard deviation The results of the research were as follows: 1) Current and desirable status of the 21st century student leaders consisted of 1.1) the development of the school curriculum 1.2) the learning management and leadership development 2) the student leadership development results in 21st century student leadership in the 21st century human relations 5 areas overall are at a high level And 3) The results of student leadership

development in the 21st century consist of three aspects. Overall, it is at a high level. And development of student leadership in the 21st century The component of 21st century student leadership in interpersonal relations consists of five areas.

Keywords: Development model, Student leadership skills in the 21st Century, Roi - Et Municipality Schools.

บทนำ

ปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไร้พรมแดน และเป็นยุคแห่งเศรษฐกิจสังคมฐานความรู้ (Knowledge-Based Society) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีอิทธิพลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและด้านการศึกษาของนานาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.5) และทุก ๆ องค์การจะต้องเผชิญกับสภาวะของการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ระดับสังคม ระดับองค์กรและระดับบุคคล ทั้งในด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ค่านิยม ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีอื่น ๆ โดยที่ผลจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ จะส่งผลทั้งทางบวกและทางลบต่อหลายประเทศ (เพ็ญพรทองคำสุข, 2553, น.1) ดังนั้นในการพัฒนาคนในชาติเพื่อเผชิญกับสภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ทุกประเทศทั่วโลกจึงใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาถือได้ว่ามีบทบาทโดยตรงในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งกล่าวได้ว่าคุณภาพของประชากรในประเทศใด จะเป็นเช่นใดนั้น จะต้องขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษาเป็นสำคัญ (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2551, น.1) โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทั้งในปัจจุบันและอนาคตก็คือ เด็กและเยาวชน อันเป็นกลุ่มพลังที่ถึงแม้วันนี้ยังไม่ได้มีบทบาทในการพัฒนาอย่างเต็มตัว แต่การให้ความสำคัญกับศักยภาพของเด็กและเยาวชน ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันย่อมเป็นการเตรียมการเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ ดังคำกล่าวที่ว่า “เด็กวันนี้ คือ ผู้ใหญ่ในวันหน้า” (พสุ เดชะรินทร์, 2555, น.10) จึงกล่าวได้ว่าเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียน นักศึกษา เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่ายิ่ง หากได้รับการพัฒนาและได้รับโอกาสให้ใช้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ย่อมจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาความเป็นชาติ ศาสนา ภูมิปัญญา วัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ จนสามารถที่จะพัฒนาประเทศไทยให้เจริญงอกงามเทียบเท่าานอารยประเทศได้ เด็กและเยาวชนทุกคนจึงเป็นอนาคตของชาติ (สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน, 2557, น.1)

ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามไปด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สถานศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อเด็กในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ในศตวรรษที่ 21 (21 Century Skills) และเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทย ในฐานะการเป็นพลเมืองของโลกที่มีการดำรงชีวิตท่ามกลางโลกแห่งเทคโนโลยี โลกของเศรษฐกิจและการค้า โลกาภิวัตน์กับเครือข่าย ความสมดุลของสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ความเป็นสังคมเมือง ความเป็นสังคมผู้สูงอายุ และความเป็นโลกส่วนตัวอยู่กับตัวเอง สิ่งเหล่านี้ถือเป็นโจทย์ที่จะจัดการศึกษารองรับความเป็นศตวรรษที่ 21 กันอย่างไร เพื่อทำให้คนไทยมีคุณลักษณะด้านการเรียนรู้ ที่สามารถปรับตัวได้อย่างชาญฉลาดเท่าทัน มีภาวะความเป็นผู้นำ ด้านการทำงาน ที่สามารถขึ้นนำตนเองในการพัฒนาการสร้างงานและอาชีพ และตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีสติ และด้านศีลธรรม ที่ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน มีความซื่อสัตย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่า (สำนักงานบริหารการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2558, น.1) โดยที่วิจารณ์ พานิช (2556, น.35-36) ได้กล่าวว่า กระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของสมาชิกอย่างทั่วถึง เทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปมีบทบาทอย่างมาก เกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างประเทศ จึงทำให้แต่ละประเทศมุ่งเข้าสู่สังคมพหุวัฒนธรรม ภาคการศึกษาจำเป็นต้องตื่นตัวและเตรียมพร้อมจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่าง

ปกติสุข ทักษะสำคัญ เช่น ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะการปรับตัว ทักษะทางสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม ทักษะความรับผิดชอบ และทักษะความเป็นตัวแบบและเป็นผู้นำคนอื่น (Guide and lead other) อีกทั้ง วิโรจน์สารรัตน์ (2559, น.262) ที่กล่าวว่า ในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันที่รุนแรง องค์กรต่าง ๆ จะต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่ดำเนินไป การขับเคลื่อนองค์กรต้องอาศัยการมีผู้นำที่ดีและเก่ง มีความรู้ มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดทิศทางขององค์กร เพื่อให้ทีมงาน ผู้ตาม เป็นผู้ที่ดี อยู่ในทิศทางที่ผู้นำกำหนด หากผู้นำกำหนดทิศทางผิด ไม่มีภาวะผู้นำที่ดีเหมาะสมกับยุคสมัยแล้ว เส้นทางแห่งความสำเร็จย่อมเกิดขึ้นได้ยากที่ทีมงานผู้ตามยอมเกิดความเสี่ยงในการปฏิบัติอย่างแนบเนียน และในที่สุดองค์กรย่อมแตกความสามัคคีในทางตรงกันข้ามหากผู้นำมีภาวะผู้นำที่ดีสอดคล้องกับยุคสมัยย่อมทำให้ทีมงานผู้ตามยอมรับ เกิดศรัทธา และมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำจนสามารถนำทีมงานทั้งหมดไปสู่เส้นทางแห่งความสำเร็จตามเป้าหมายได้ เช่นเดียวกับ Peter F. Drucker (อ้างในสัมฤทธิ์ กางเพ็ง และประยุทธ ชูสอน, 2557, น. 95)

ดังนั้น ปัจจุบันเป็นยุคแห่งโลกในศตวรรษที่ 21 และเป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงที่มีปัญหาท้าทายสำหรับองค์กร ผู้บริหาร หรือแม้กระทั่งบุคลากรทุก ๆ คน การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของทุกคน จึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนในชาติเพื่อเผชิญกับสภาพการณ์ดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน อันเป็นกลุ่มพลังที่ถึงแม้วันนี้ยังไม่ได้มีบทบาทในการพัฒนาอย่างเต็มตัว แต่การให้ความสำคัญกับศักยภาพของเด็กและเยาวชนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันย่อมเป็นการเตรียมการเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและพึงประสงค์ของผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. **กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย** ได้แก่ จำนวนทั้งสิ้น 104 คน ประกอบด้วย ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดที่เปิดทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 4 แห่ง คือ โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง โรงเรียนเทศบาลวัดป่าเรไร โรงเรียนเทศบาลหนองหญ้าม้า และโรงเรียนเทศบาลวัดเวฬุวัน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. **เครื่องมือในการวิจัย** ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire)

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อหาความเชื่อมั่นสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5. **สถิติที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและพึงประสงค์ของผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน และความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบหลัก ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์เป้าหมายของการจัดการศึกษา 2) การวิเคราะห์จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 3) การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ 4) การออกแบบการเรียนรู้ 5) การจัดทำแผนการเรียนรู้การพัฒนาภาวะผู้นำ และ 6) การจัดทำเนื้อหาสาระวิชา

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้การพัฒนาภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยี 3) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 4) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิดและ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. ผลการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า มีการพัฒนาโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ดังนี้

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้จัดให้มีการประชุมบุคลากรทั้งหมดเพื่อชี้แจงภารกิจที่ต้องดำเนินการ ร่วมกันวิเคราะห์ภารกิจของบุคลากรตามหน้าที่ที่ระบุไว้ในคำสั่งของโรงเรียนและจัดบุคลากรให้รับผิดชอบการดำเนินงานตามภารกิจ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานในหน้าที่ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรง แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อกำหนดกิจกรรมและวางแผนการดำเนินงาน กำหนดปฏิทินการดำเนินงานและลงมือปฏิบัติจริง จัดระบบการสื่อสารภายในหน่วยงานให้คณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ สามารถประสานงานข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนระหว่างกันโดยตรง สะดวกรวดเร็ว และเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2.2 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มีการพัฒนาหลักสูตรและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ใช้เวลาในการอบรม 2 วันและนิเทศ ติดตามผลการพัฒนาครูและบุคลากรในด้านการจัดการเรียนรู้ หลังสิ้นสุดการฝึกอบรม และฝึกปฏิบัติจริงในโรงเรียน

2.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ ในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ด้านการถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานร่วมกันและนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนต่อไป

2.4 การถอดบทเรียน เป็นการสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมการศึกษาดูงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของคณะครูมาเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ให้สอดคล้องตามหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน และสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

2.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นกระบวนการนำองค์ความรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนต่อไป

2.6 การฝึกปฏิบัติจริง เป็นกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมและการศึกษาดูงาน มาสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำแผนการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ การวิเคราะห์จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนการวิเคราะห์เป้าหมายของการจัดการศึกษาการจัดทำเนื้อหาสาระวิชา และ 2) การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์การจัดการเรียนรู้เน้นทักษะกระบวนการคิด การจัดการ

เรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้สื่อเทคโนโลยีและการจัดแหล่งเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูต่อไป

3. การพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้การพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด โดยใช้แบบประเมินผลการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด หลังสิ้นสุดการพัฒนา 1 สัปดาห์ เพื่อสรุปผลภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21

3.1 ผลการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ดำเนินการพัฒนา โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) พบว่า 1) ผลการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 การตัดสินใจ ประกอบด้วย 4 ด้านองค์ประกอบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 การสร้างทีมงาน ประกอบด้วย 4 ด้านองค์ประกอบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 3 ด้านองค์ประกอบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4) ผลการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย 5 ด้านองค์ประกอบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.2 ผลการสะท้อนผลการปฏิบัติภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด พบว่า การสะท้อนผลการปฏิบัติภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 1) ครูมีภาวะผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องและสนองตอบต่อความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรของบุคลากรผู้ปกครองและชุมชน ครูนำหลักสูตรไปใช้เป็นคู่มือในการวางแผนการจัดการเรียนรู้และมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการ 2) ครูมีภาวะผู้นำ มีความรู้ความเข้าใจและสามารถบูรณาการสู่การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องตามหลักสูตร จัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้และมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้สอดคล้องตามองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้สื่อเทคโนโลยีและการจัดแหล่งเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดทั้งการนำองค์ความรู้ ที่ได้ไปพัฒนางาน พัฒนานั้น มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อก้าวสู่การเป็นครูมืออาชีพสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนแก่นักเรียน เพื่อนร่วมงานและเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์สู่การดำรงชีวิตประจำวันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์

สรุปผลการวิจัย

ผลการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและพึงประสงค์ของผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด พบว่า สภาพปัจจุบัน และความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า การ

จัดการเรียนรู้การพัฒนาก้าวหน้าของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบหลัก ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์เป้าหมายของการจัดการศึกษา 2) การวิเคราะห์จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 3) การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ 4) การออกแบบการเรียนรู้ 5) การจัดทำแผนการเรียนรู้การพัฒนาก้าวหน้า และ 6) การจัดทำเนื้อหาสาระวิชา ด้านการจัดการเรียนรู้การพัฒนาก้าวหน้า ประกอบด้วย 1) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยี 3) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 4) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิดและ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. ผลการพัฒนาก้าวหน้าของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด พบว่า องค์ประกอบก้าวหน้าของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 มนุษย์สัมพันธ์ 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการให้ มีผลประโยชน์ร่วมกัน (4.31) รองลงมา ด้านการพัฒนาศักยภาพตนเองและผู้อื่น (4.28) รองลงมา ด้านการให้เกียรติและยอมรับผู้อื่น (4.27) รองลงมา ด้านการประสานงานที่ดี (4.21) และด้านการเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล (4.03)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาก้าวหน้าของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด พบว่า 1) องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 1.1) การวิเคราะห์เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ 1.2) การวิเคราะห์จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1.3) การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ 1.4) การทำเนื้อหาสาระวิชา 1.5) การออกแบบการเรียนรู้ และ 1.6) การจัดทำแผนการเรียนรู้ และ 2) องค์ประกอบหลักด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัว 2.1) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2.2) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด 2.3) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2.4) การใช้สื่อเทคโนโลยีและการจัดแหล่งเรียนรู้ และ 2.5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาก้าวหน้าของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพและความต้องการพัฒนาก้าวหน้าของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ดังนี้

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการพัฒนาและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องตามมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553 และหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นไปตามหลักการและยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574 ที่กำหนดให้มียุทธศาสตร์ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องมีความยืดหยุ่นหลากหลาย สนองตอบความต้องการของผู้เรียนทั้งผู้ที่อยู่ในวัยเรียนและผู้ที่อยู่ในวัยกำลังทำงาน ประกอบด้วย 1) การจัดทำแผนการเรียนรู้ 2) การวิเคราะห์จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) การวิเคราะห์เป้าหมายของการจัดการศึกษา 4) การออกแบบการเรียนรู้ 5) การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ และ 6) การจัดทำเนื้อหาสาระวิชา

1.2. การจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการสู่การเรียนรู้ในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) การใช้สื่อเทคโนโลยีและการจัดแหล่งเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 4) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด และ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเองของแต่ละบุคคล และมีคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ มีองค์ความรู้ที่

สำคัญและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งทักษะการดำรงชีวิตและทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ สอดคล้องนโยบายกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้สถานศึกษากำหนดให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการจัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ มีการใช้แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของปรียานุช ธรรมปียา (2558, น.26-27) ดังนี้ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้พร้อมที่จะเรียนรู้ ทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต สติปัญญาเพื่อให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดีในชีวิตและพร้อมที่จะเรียนรู้อย่างมีความสุข ระบบการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังหลักคิดเศรษฐกิจ การจัดการเรียนการสอนในทุกสาระการเรียนรู้ ทุกชั้นปี และบ่มเพาะอุปนิสัยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยและบริบทของโรงเรียน กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมโรงเรียน เพื่อให้มีการฝึกปฏิบัติที่เสริมหนุนระบบเรียนรู้ที่บ่มเพาะ การมีฐานการเรียนรู้ต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน กิจกรรมชุมนุม ชมรมกิจกรรมเสริมสร้างวินัย สามัคคี จิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของบุคลากรจนเป็นกิจวัตรเพื่อให้เกิดการพัฒนาและช่วยเหลือกัน

2. ผลการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด เป็นการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้นที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียนและคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาและความต้องการที่แท้จริง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แนวการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาและการแต่งตั้งคณะทำงานรับผิดชอบในการดำเนินงาน 2) การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครูในด้านการจัดการเรียนรู้ ได้ดำเนินการฝึกอบรมครูด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 3) การศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูต่อไป 4) การถอดบทเรียนเป็นการสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมและศึกษาดูงานมาสู่การฝึกปฏิบัติจริง 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันนำองค์ความรู้ที่ได้จากฝึกอบรมการศึกษาดูงานมาเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริงในโรงเรียน 6) การฝึกปฏิบัติจริง และเพื่อนำไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูต่อไปและการนิเทศ กำกับติดตามโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในเพื่อติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูตามแบบนิเทศภายในที่เน้นการสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันและประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำครูในด้านการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูในการปฏิบัติการจัดการ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด อภิปรายผลได้ ดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีผลการดำเนินงานที่แสดงถึงภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด (4.11) ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์และมีการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษา ผลการดำเนินงานโดยการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติจริง 2) การวิเคราะห์จุดหมายสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีผลสำเร็จของการดำเนินงาน 3) การออกแบบการเรียนรู้ ผลการดำเนินงาน ครูมีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์สาระและมาตรฐานในการเรียนรู้ กำหนดผลการเรียนรู้ คัดหวัง จัดทำสาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา กำหนดหน่วยการเรียนรู้และมีการวางแผนการเรียนรู้ 4) การจัดทำเนื้อหาสาระวิชา ครูมีการจัดเนื้อหาสาระเป็นรายวิชาภายในวิชาประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้เรียงตามลำดับความสัมพันธ์ต่อเนื่อง เนื้อหา

สาระในรายวิชาเดียวกัน จัดวิชาแบบผสมผสานเป็นการผนวกเนื้อหาวิชาตั้งแต่ 2 รายวิชาขึ้นไปเข้าไว้ในรายวิชาเดียวกันหรือหน่วยเดียวกันและการบูรณาการเนื้อหา (Content integration) เป็นการผสมผสานของเนื้อหาสาระซึ่งแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงของสาระต่าง ๆ สอดคล้องตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ 5) การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ มีผลสำเร็จของการดำเนินงาน ครูสามารถกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตร แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการจัดทำหลักฐานเพื่อประเมินความเข้าใจของผู้เรียน การกำหนดชิ้นงาน ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้และแนะนำหน่วยการเรียนรู้ที่ตั้งขึ้น กำหนดกิจกรรม เวลาและสถานที่ ปฏิบัติกิจกรรมและมีการกำหนดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรที่ต้องใช้ในหน่วยการเรียนรู้และ 6) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตาม โดยการฝึกอบรมปฏิบัติการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ เจตคติและค่านิยมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้นอย่างจริงจัง มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ควรเริ่มจากการสร้างความตระหนักในหลักการแนวคิดให้แก่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมีทิศทางเป้าหมายและมีแนวปฏิบัติเป็นเลิศที่เกิดจากการพัฒนาและการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.2 บทบาทของผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัย ควรยึดมั่นในหลักของการมีส่วนร่วมที่คำนึงถึงความเท่าเทียมและการให้การยอมรับ นับถือกันและกัน และควรยึดถือหลักการนี้ในการบริหารจัดการศึกษาที่มีใช้การวิจัยอย่างต่อเนื่องตลอดไป

1.3 การพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้เป็นเรื่องสำคัญที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องตระหนักและเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครองชุมชนและผู้เกี่ยวข้องเข้ามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ มีทักษะสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

1.4 เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารที่จะดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ควรดำเนินการให้สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสถานศึกษาที่มีความสนใจจะนำงานวิจัยไปพัฒนาควรศึกษาบริบทและวัฒนธรรมขององค์กรแล้วดำเนินการส่งเสริมพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรให้เอื้อต่อความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหลักการแนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบ เน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกภาคส่วน

2.2 ควรให้มีการนำหลักการแนวคิดการพัฒนาภาวะผู้นำของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ไปขยายผลโดยดำเนินการให้เต็มรูปแบบเพื่อให้ได้ผลการวิจัยไปใช้กับสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมฆไธสง อาจารย์อาทิตย์ อาจหาญ ดร.นิคม วิทาโน ดร.นิพน ยศดา ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง

คณะกรรมการสถานศึกษาที่ให้ข้อมูลทุกคนและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี คุณค่าของวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อบูชาพระคุณ บิดา- มารดา บุรพจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ชีวิตและสติปัญญาแก่ผู้วิจัย จนประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงาน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ดุขฎิรัตน์ โกสุมภ์ศิริ. (2558). *บทความทางวิชาการ เรื่องภาวะผู้นำแบบดุลยภาพภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2559, จาก <http://leader1234.blogspot.com/2015/09/21-scholarly-article- equilibrium.html>
- ทิพาดี เมฆสุวรรณ. (2544). *กล้าคิด กล้าทำ กล้านำ กล้าเปลี่ยน*. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เนต.
- ปฐิมา นรภัทรพิมล. (2555). *การพัฒนาภาวะผู้นำของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยาเอกสารถ่ายสำเนา.
- พสุ เดชะรินทร์. (2555). *สาเหตุของปัญหาจะมาจากผู้นำ*. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, สืบค้นเมื่อ 17 มกราคม 2555, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/blog/blogger/6>.
- เพ็ญพร ทองคำสุก. (2553). *ตัวแบบสมการโครงสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปร.ด.). สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2544). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.
- ลีลาภรณ์ บัวสาย. (2559). *งานวิจัยรูปแบบใหม่เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ชุดบริหารงานวิจัยลำดับที่ 13*. (รายงานการวิจัย). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2553). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิดและกรณีศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บริษัทอักษราพิพัฒน์.
- วิทยากร เชียงกุล. (2547). *คู่มือพัฒนาตนเองและพัฒนาภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). *ปัจจัยการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน: การพัฒนาและตรวจสอบความตรงของตัวแบบ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และประยุทธ์ ชูสอน. (2557). *ภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์ : แนวคิดและการวิจัย*. มหาสารคาม: อภิชาตการพิมพ์
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). *ภาวะผู้นำทฤษฎีปฏิบัติ: ศาสตร์และศิลป์สู่ความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: วิรัตน์ เอ็ดดุกะซัน.
- สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *คู่มือสถานศึกษา ปี 2557*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- Popper, M., & Mayseless, O. (2007). The building blocks of leader development: A psychological conceptual framework. *Leadership & Organization Development Journal*, 28(7).